

Anton Žužek:

Poslednji ljudje.

(Grönlandska pripovedka.)

Star Eskimo je pravil: Bi rekel kdo, da smo mi najsevernejši izmed vseh ljudi; tri družine, štirinajst glav, in za nami sam led, sam led. Pa ni tako: nekje za nami še žive ljudje. Še globlje na severno stran nego mi. Tam žive, kjer je še več ledu in še daljša noč. Premislite: še daljša noč!

Tam gori nekje žive še drugi ljudje. Ne sprašujte me, kakšni ljudje. Nihče jih še ni videl, nihče slišal njih glasu ali lajanja njih psov. Človek bi res mislil, da za nami na severno stran ni drugega ko led. Dosti ga je res, leto in dan bi se vozil s sanmi, pa bi ne bilo konca ne kraja. Leto in dan po ledu, pa bi še ne došel do ljudi. In vendar žive gori ljudje, globoko na severu žive.

Enkrat je šel eden naših medvede lovit. Molčoč človek je bil, najrajši bolj sam zase. Tudi lovil je najrajši sam. Vse leto ni spregovoril več nego dve, tri besede. Ko pa se je nekoč poleti vrnil domov, je bil ves zgovoren. Stopil je v kočo, kjer smo sedeli ob ognju in jedli kitovo meso. Prisedel je, jedel pa je le malo, zakaj ni mu bilo obstanka, dokler nam ni vsega povedal.

Je pravil tako, da je sledil tuje sani. Sani nekih neznanih ljudi, ki so šli pred par dnevi po tisti poti. Šel je za sledjo. Zakaj? Rad bi bil zvedel, kakšni ljudje so bili to. Pa jih ni mogel dohiteti. Kadar je krenil na počivališče, jih že ni več bilo tam. Samo ostanke jedi je videl, in pasjo dlako, ki so jo izrvali psi drug drugemu.

Nazadnje je prišel celo do samih hiš, ki niso bile nič podobne našim. A bile so prazne. Spoznal pa je, da so pred kratkim bili v njih ljudje.

Tako nam je pripovedoval oni mož. Vsi začudeni smo molčali, pa še cele tedne potem smo se premetavali v nemirnih sanjah po jelenovih kožah.

Spomladi je molčeci človek prvi zapregel sani in odšel sam samcat iskat daljne kočice. Na sani je naložil lesa. Videl je namreč, da podpirajo neznanci svoje kočice z mroževimi okli, znamenje, da jim zelo primanjkuje lesa.

Toda tudi to pot ni srečal tujih ljudi. Po sledih pa je presodil, da so včeraj še kuhali obed.

Šel bi bil za njimi, vendar si ni upal predaleč od doma, ker bi ga sicer utegnila prehiteti zima. Pustil je neznancem v darilo svoj les, ga skrbno postavil pod streho in obrnil sani proti domu.

Tretje leto je spet zapregel in se odpravil še bolj zgodaj kot prejšnjo pomlad. Kar pozabil je na medvedjo lov, le k selišču neznancev ga je vleklo.

Ko je došel tja, že spet ni bilo neznancev doma. Opazil pa je, da so pobrali les iz snega in posadili v sneg veliko butaro kitovih zob. Ko je stopil v hišo, je zagledal na pogrjnem kožuho lepo psico in njene mladiče. Vse to so mu pustili neznanci v dar.

Popotnik je spoznal, da so prebivali neznanci še davi v koči. Morda bi jih še dohitel, da bi jih videl in govoril z njimi. Toda psi so mu bili upehani, da so kar obležali. Videl je, da so potrebni počitka.

Naslednjega dne se je odpravil proti domu. Naložil je darove na sani, vmes pa stopil parkrat na leden grič, da bi kje zagledal neznance. Nekajkrat je zaklical na severno stran. Tudi psi so lajali na severno stran.

Nato se je napotil nazaj.

Ne on ne kdo drugi ni videl ljudi, ki žive najseverneje od vseh ljudi na zemlji. Nihče ne ve, kakšni so, nihče še ni govoril z njimi.